

ҚҰРМЕТТІ ЖУРНАЛИСТЕР, БІЗ СІЗГЕ АПВ ВАКЦИНАЦИЯСЫ ТУРАЛЫ ХАЛЫҚТЫ ХАБАРДАР ЕТУДЕГІ ҚОЛДАУЫҢЫЗ ҮШІН АЛҒЫСЫМЫЗДЫ БІЛДІРЕМІЗ!

**АҚПАРАТТЫ ТАРАТПАС БҰРЫН ОНЫҢ СЕНІМДІ
ЕКЕНІНЕ КӨЗ ЖЕТКІЗІҢІ!**

ЖОСПАРЛЫ ИММУНДАУ, СОНДАЙ-АҚ
АПВ ВАКЦИНАЦИЯСЫ ТУРАЛЫ НЕГІЗГІ АҚПАРАТ
МЫНА САЙТТА: WWW.EGU.KZ, НЕМЕСЕ СЕНІМ
ТЕЛЕФОНЫНА ҚОҢЫРАУ ШАЛУҒА БОЛАДЫ 7701

АПВ ВАКЦИНАЦИЯСЫ ТАҚЫРЫБЫНДАҒЫ НЕГІЗГІ АББРЕВИАТУРА
МЕН ТЕРМИНОЛОГИЯНЫ ҚАНШАЛЫҚТЫ ТҮСІНЕТІНДІГІҢІЗДІ ТЕКСЕРІҢІЗ

Пайдалы аббревиатура:

АПВ - адам папилломавирусы
ЖМКІ – жатыр мойнының қатерлі ісігі
СІН- жатыр мойнындағы цервикальды интраэпителиальды
неоплазия немесе жатыр мойнындағы қатерлі ісікке дейінгі өзгерістер
РАР-тест- Папаниколау тесті, цитологиялық жағынды-
жасушалардың қалыптан тыс өсуін (қатерлі ісікке дейінгі немесе қатерлі ісік
өзгерістерін) анықтау

ВҚЖКК - Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДҰ)
Вакцина қауіпсіздігі жөніндегі жаһандық консультативтік комитеті
КААС - кешенді аумақтық ауырсыну синдромы
ИКЖК - иммунизациядан кейінгі жағымсыз көріністер немесе
инъекция орнындағы нәзіктік, қызару және/немесе ісіну сияқты өкпеден
анафилактикалық шок сияқты ауыр реакцияларға дейінгі жағымсыз
реакциялар.

ПОТС - постуральды ортостатикалық тахикардия синдромы
ПОТС – бұл бас айналуы немесе естен тануды тудыратын және дене
қалпын жатып тұрып өзгерген кезде жүрек соғу жиілігінің күрт
жоғарылауын тудыратын жағдай. Бұл жағдайдың себебі белгісіз, дегенмен
дәрігерлер ПОТС бірқатар медициналық жағдайлармен байланысты болуы
мүмкін деп санайды, соның ішінде: жақында болған вирустық ауру, ұзақ
уақыт бойы физикалық белсенділіктің болмауы, созылмалы шаршау
синдромы және жүйке жүйесінің бұзылуы. Постуральды ортостатикалық
тахикардия синдромы (ПОТС) мен АПВ вакцинациясы арасындағы
байланысты көрсететін деректер жоқ.

КААС - кешенді аумақтық ауырсыну синдромы

**Сіз АПВ-ға қарсы вакцинация саласындағы осы әлеуетті
тақырыптарды жариялай аласызқамтуы мүмкін:**

- ҚР-да жатыр мойны обырымен сырқаттанушылықтың өсуі
- Қазақстанда АПВ-ға қарсы қандай вакциналар бар?
- Мектептер мен емханаларда вакцинация қалай жүргізіледі?
- Неліктен қыздар 11 жаста болуы керек?
- Ата-аналар нені білуі керек?
- Қазақстанда 2013-2014 жылдары АПВ-ға қарсы вакцинацияланған қыздар өздерін қалай сезінеді?
- АПВ вакциналары туралы негізгі аңыздар
- Басқа елдердің АПВ вакцинациясын енгізу тәжірибесі
- Қазақстанда вакциналарды сақтау шарттары
- Қандай ИКЖК болуы мүмкін

СПИКЕРЛЕРДІ ІЗДЕУДІ ЖЕҢІЛДЕТУ ҮШІН БІЗ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІ АПВ-ҒА ҚАРСЫ ВАКЦИНАЦИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІНЕ ТҮСІНІКТЕМЕ БЕРУГЕ ҚҰЗЫРЕТТІ ҰЙЫМДАРДЫҢ ТІЗІМІН ДАЙЫНДАДЫҚ

1. ҚР Денсаулық сақтау министрлігі (ҚР ДСМ)
<https://www.gov.kz/memleket/entities/dsm?lang=ru>
2. Қазақ онкология және радиология ғылыми-зерттеу институты (ҚазОРФЗИ) <https://kazior.kz/>
3. Ұлттық ғылыми онкологиялық орталық
<https://cancercenter.edu.kz/index.php/ru/>
4. Санитарлық-эпидемиологиялық бақылау комитеті (ҚР ДСМ СЭБК) <https://www.gov.kz/memleket/entities/ksek?lang=ru>
5. Ұлттық қоғамдық денсаулық сақтау орталығы (ҚР ДСМ ҰҚДСО) <https://hls.kz/ru/bs-front-page>
6. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сараптаудың ұлттық орталығы (ҚР ДСМ СЭБК ДҚСҰО)
<https://www.ndda.kz/#>
7. Медициналық және фармацевтикалық бақылау комитеті (ҚР ДСМ МФБК)
<https://www.gov.kz/memleket/entities/kmfk?lang=ru>
8. Медициналық жоғары оқу орындары және басқа да ведомстволық бағынысты ұйымдар
<https://www.gov.kz/memleket/entities/dsm/about/structure/10/1?lang=ru>
9. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДҰ) Қазақстандағы елдік кеңесі
<https://www.facebook.com/WHOКazakhstan>
10. БҰҰ Халық қоныстану қоры (ЮНФПА)
<https://kazakhstan.unfpa.org/ru>
11. Біріккен Ұлттар Ұйымының Балалар қоры (ЮНИСЕФ)
<https://www.unicef.org/kazakhstan/>

Басқа елдерде АПВ-на қарсы вакцина енгізудің тәжірибесі бойынша қосымша мәліметтер

#ВакциналарӘрекетЕтуде
#БіздіңБалаларымыздыҚорғаймыз
#АПВ туралы нақты дереккөздері

АПВ-ҒА ҚАРСЫ ВАКЦИНАЦИЯЛАУ ТУРАЛЫ СҰРАҚТАР МЕН ЖАУАПТАР АРНАЛҒАН ПАЙДАЛЫ АҚПАРАТ

ЖАТЫР МОЙНЫ ОБЫРЫН БІРГЕ ЖОЯМЫЗ

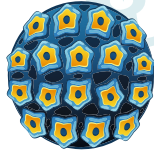
ҚЫЗДАРЫМЫЗДЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫ ӨЗ ҚОЛЫМЫЗДА

Бұл жарияланымды еуропалық одақ бірлесіп қаржыландырды.
Оның мазмұнына тек ддсү жауапты және ол міндетті түрде еуропалық одақтың көзқарасын білдірмейді.

ҚҰРМЕТТІ!

Біз сіздің назарыңызды сіздердің қыздарыңыз үшін адам папилломасы вирусына (АПВ) қарсы вакцинациялау қажеттілігіне аударғымыз келеді

АПВ ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

Адам папилломасы вирусы – бұл теріні және дененің әртүрлі бөліктерінің шырышты қабықтарын зақымдайтын вирустар тобы.

АПВ ВИРУСЫ ҚАНДАЙ ҚАУІПТІЛІК ТӨНДІРЕДІ?

Вирус қауіпті, өйткені ол тез тарала алады, нәтижесінде папилломалар пайда болады (сүйел өсінділері) және жасушалардың қатерлі ісігінің деградациясы мен жатыр мойны обыры сияқты қатерлі ісіктің дамуына қоздырғыш болады.

Ғылыми мәліметтерге сәйкес, 10 әйел мен ер адамның 8-і 25 жасқа дейін АПВ жұқтырған.

**ЖЫЛ САЙЫН
ҚАЗАҚСТАНДА**
жатыр мойны обырының

1900
жуық жаңа
жағдайлары тіркеледі

600-ден астам әйел бір жылда осы патологиядан көз жұмады.

Біздің елімізде жатыр мойны обыры барлық жастағы әйелдер арасында сүт безінің обырынан кейінгі кең таралған обырдың екінші түрі болып табылады.

Адам папилломасы вирусына (АПВ) қарсы вакцина **15 жылдан астам** уақыт бойы пайдаланылады және **Өзбекстан, Қырғызстан, Түркіменстанды қоса алғанда, дүниежүзінің 135 мемлекеттерінде жасалынады.**

АПВ ВИРУСЫ ҚАЛАЙ БЕРІЛЕДІ?

АПВ вирусы адамнан адамға келесі жолдармен беріледі:

ТҰРМЫСТЫҚ ЖАНАСУ ЖОЛЫМЕН

АПВ қол алысу, сүйісу, терідегі зақымданулар арқылы берілуі мүмкін. Вирус ылғалды ортада тез таралады, **сондықтан қоғамдық орындарға – сауналарға, моншаларға, спорт залдарына, дәретханаларға, бассейндерге барғанда өзіңізді ұқыпты ұстағаныңыз дұрыс.**

ЖЫНЫС ЖОЛЫМЕН

Вирустардың онкогенді типтері жыныстық жолмен берілгенде жыныс мүшелері аймағында орналасатын ұшы сүйір сүйелдерді тудырады.

ТІКЕЛЕЙ ЖОЛМЕН ТУУ КЕЗІНДЕ

Вирус анадан сабиге оның босануы жолдарымен өту кезінде беріледі. Сүйелдер көбіне нәрестелерде өмірінің алғашқы жылдарында ауызда немесе теріде пайда болады.

ӨЗІНЕ-ӨЗІ ЖҰҚТЫРУ ЖОЛЫ

АПВ қырыну немесе эпиляция кезінде дененің бір бөлігінен екінші бөлігіне жиі ауысады.

Бүгінгі таңда АПВ емдеу жолы жоқ, алдын алудың **бірден бір әдісі – бұл вакцинация. Жатыр мойны обырының (ЖМО) дамуына әйелдің АПВ инфекциясын жұқтыруы себеп болатыны** ғылыми дәлелденген.

2024 жылғы күзден бастап Қазақстанда 11 жасар қыз балаларға АПВ-ға қарсы вакцинация жүргізілетін болады.

АПВ-ға қарсы вакцина мектептерде немесе тіркелген мекенжайы бойынша емханаларда екеп кабинеттері арқылы тегін негізде қолжетімді.

Вакцинация қарсы көрсетілімдер болмаса, дәрігердің қарап тексеруінен кейін 6 ай аралықпен екі рет жүргізіледі.

НЕЛІКТЕН ВАКЦИНАЦИЯ 11 ЖАСТАҒЫ ҚЫЗДАРҒА ЖАСАЛАДЫ?

Вакцина адам АПВ жұқтырғанға дейін енгізілсе, ең тиімді болып табылады. АПВ 25 жасқа толмаған адамдар арасында жиі кездеседі. Сонымен қатар, осы жастағы вакцинация ең күшті иммундық реакцияны қамтамасыз етеді.

АҢЫЗДАР МЕН ФАКТІЛЕР

1-АҢЫЗ: АПВ ВАКЦИНАЛАРЫ ҚАУІПСІЗ ЕМЕС

ФАКТ: 2006 жылы тіркелгеннен бері АПВ вакциналарының 500 миллионнан астам дозасы таратылды. Тіркеуден кейінгі қадағалау шеңберінде осы уақытқа дейін анафилактикалық реакция туралы сирек хабарларды қоспағанда, қауіпсіздікке қатысты маңызды мәселелер анықталған жоқ. Вакциналар қауіпсіздігі жөніндегі жаһандық консультативтік комитет (ВКЖКК) АПВ вакциналарының қауіпсіздігі туралы деректерді үнемі талдайды және қауіпсіздікке қатысты алаңдаушылық тудыратын аспектілерді әлі анықтаған жоқ.

2-АҢЫЗ: ВАКЦИНАЛАР, СОНЫҢ ІШІНДЕ АПВ ВАКЦИНАЛАРЫ ТИІМСІЗ

ФАКТ: АПВ вакциналары бірқатар елдерде тиімді екендігі дәлелденді. Сонымен, АҚШ-та вакцина енгізілгеннен кейін 11 жыл өткен соң, 13-26 жастағы әйелдер арасында АПВ таралуы 81% - ға төмендеді

3-АҢЫЗ: АПВ ВАКЦИНАЦИЯСЫ БЕДЕУЛІККЕ АПАРАТЫН ЖОЛ

ФАКТ: АПВ вакцинасы әйелдердің репродуктивті функциясына әсер етпейді және бедеулікті тудыруы мүмкін емес, бұл әлемнің дамыған елдеріндегі көптеген жылдар бойы жүргізілген клиникалық зерттеулермен дәлелденді. Керісінше, АПВ-дан туындаған қатерлі ісікке шалдыққан адамдарға кейде олардың балалы болу қабілетін шектейтін емдеу қажет болады, мысалы, АПВ қарсы вакциналар мен бедеулік арасындағы байланыс - бұл клиникалық дәлелденген фактісі жоқ қоғамда белсенді түрде таратылған жалпы қате түсініктердің бірі. Қосымша ақпарат мына жерде:

4-АҢЫЗ: АПВ ВАКЦИНАСЫ ЖЫНЫСТЫҚ АЗҒЫНДЫҚҚА ӘКЕЛЕДІ

ФАКТ: Көптеген ғылыми зерттеулер АПВ вакцинациясы жасөспірім қыздардың жыныстық мінез-құлқының клиникалық көрсеткіштеріне әсер етпейтінін көрсетті. Бұл нәтижелер АПВ вакцинациясынан кейін азғындықтың жоғарылауы туралы алаңдаушылық негізсіз екенін және жас кезінде вакцинацияға кедергі болмауы керек екенін көрсетеді.

5-АҢЫЗ: АПВ СИРЕК КЕЗДЕСЕДІ, СОНДЫҚТАН АПВ ВАКЦИНАЦИЯСЫНЫҢ ҚАЖЕТІ ЖОҚ

ФАКТ: АПВ инфекциясы - ең көп таралған инфекция. Әйелдер мен ерлердің шамамен 80%-ы өмірінің белгілі бір кезеңінде жұқтыруы мүмкін. АПВ вакцинациясы жатыр мойны обырының даму қаупін азайтады.

6-АҢЫЗ: ВАКЦИНАДА ОБЫР ЖАСУШАЛАРЫ БАР

ФАКТ: Вакцинаның құрамына қатерлі ісік жасушалары да, тұтас адам папилломавирусы да кірмейді.

Вакциналарда вирустың жеке ақуыздары бар, олар ағзаға еніп, иммунитетті белсендіреді. Өз кезегінде иммундық жүйенің жасушалары адам папилломавирусымен күресуге бағытталған антиденелер шығарады. Осыған байланысты вакцина қатерлі ісік ауруын тудыруы мүмкін емес.